

stillet, vilde det vel ikke lade sig gjøre her at foretage nogen Forandring, for det Tilfælde, at man senere fandt, at man kunde lade sig nøie med en ringere Dybde; thi Loven gaaer ud fra en Plan, hvorefter Canalen skal være 10 Fod dyb, og Ministeriet er saaledes bundet med Hensyn til dette Punkt. Derimod mener jeg, at det Uttraaede kunde opnaaes, naar der tilføedes en ny Paragraph, som bemyndigede Regjeringen til, naar den efter nye Undersøgelser fandt, at 8 Fods Dybde var tilstrækkelig, da at indrette Arbeidet derefter, hvoraf saa naturligtvis vilde følge, at alle Vedkommende vel skulde bidrage i samme Forhold, som her er bestemt, men med et ikke saa lidet ringere Beløb, idet det jo er ganske naturligt, at 2 Fods mindre Dybde maa gjøre stor Forskjel i Besøtningen. Dette er, saavidt jeg kan skjønne, det Æneste, som nu kan udrettes ved de fremsførte Bemærkninger, da de ere fremkomne saa sild. — Jeg er imidlertid den ærede Taler takkyldig, at han dog har fremsført dem ved tredie Behandling, idet de kunne give Anledning til, at den nærværende Sag med Hensyn til det omhandlede Punkt underkastes en yderligere Drøftelse.

Grundtvig: Da jeg ingen Mening kan have enten om Rimeligheden eller Betimeligheden af at gjøre den foreslaaede Omkostning for Seiladsen i Limfjorden, skulde jeg heller ikke have taget Ordet i denne Sag, dersom jeg ikke til min store Forundring var bleven opmærksom paa, at det er et heelt nyt og meget farligt Princip, som her søges indført i vor Lovgivning, det Princip nemlig, at der skulde kunne paalægges enkelte Dele og Kredse af Riget Udgifter i Henseende til Statsindretninger eller Statsforetagender mod deres Billie fremfor de andre Dele af Riget, om det end skulde være under Paaskud af, at de enten sikkert eller sandsynligtvis vilde drage den største Fordeel af disse Indretninger eller Foretagender. Dette falder jeg et nyt og et meget farligt Princip, der overgiver enhver Deel af Landet til den høieste Vilkaarlighed. Jeg har hørt, og jeg har ogsaa i Motiverne seet, at den ærede Minister beraaber sig paa, at det ikke skulde

fattes paa Analogier, da det skulde staae i Analogie med hvad der er bestemt m. H. t. Hovedlandeveis Anlæg; det maa han vide meget bedre end jeg, ligesom ogsaa vide, om virkelig dette Princip nogensinde skulde være gaaet her igjennem Thinget, thi det veed jeg ikke. At det har været i Absolutismens Tid, kan jeg finde ganske naturligt; det var et af de sædvanlige Misfoster, som fremkom ved den, saaledes at bestaate efter Vilkaarlighed og beregne, hvad de Vedkommende skulde betale efter den Nytte, de kunde have deraf; men det er jo dog, synes mig, klart, at, dersom der var den mindste Ret til at forekrive disse Districter i Jylland ved Limfjorden imod deres Billie, at de under den Forudsætning, som Staten dog ingenlunde garanterer, at Foretagendet vil være til stort Gavn baade i det Hele taget og isærdeleshed for dem, skulde udrede dette Beløb uden Deeltagelse af det øvrige Land, saa kunde man, naar Staten f. Ex. bestemmer sig til at føre en Jernbane gennem Jylland, her accurat sige det Selvsamme. Efter det samme Princip maatte man kunne sige til alle de Ciere, igjennem hvis Jord Jernbanen kom til at løbe, eller dem, som boe i en vis Nærhed af Jernbanen, at de skulde tage Actier i den, da de, idet Rentabilitæren maatte forudsættes, upaatvibveligt vilde have den største Nytte af et saadant Anlæg. — Er nu dette Princip, saavidt jeg kan forstaae, aldeles forkasteligt og uforeneligt med en fri Forsatning, saa mener jeg ogsaa, at det ikke blot er Tillidsmændene fra de paagældende Districter, men os Alle, som skulle protestere derimod; thi Gæt er det, at, naar Kjøbstæder eller visse Kredse i Riget formode, at visse Foranstaltninger, som de ikke selv kunde udføre, vilde være gavnlige for det Hele, men især for dem selv, de da foreslaae Regjeringen at ville udrede en vis Deel af Beløbet, naar Staten overtager det Øvrige, idet det saa er en Fremgangsmaade, som vistnok ved mange Leiligheder kan have sin store Nytte; men et Andet er det at paalægge dem det uden Videre, og det saaledes, at, naar man spørger dem, bryder man sig ikke om, hvad de svare; thi det sees jo af Motiverne at være Tilfældet, og at man ialfald kun har havt nogle Amtmænd, at støtte sig til, idet de have sagt, at det kunde godt